

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/114

KARAR NO : 1984/396

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber,1402 sayılı yasa'nın 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Mustafa Nizipli ve Celal Dağdeviren

O L A Y : 1-7.5.1978 günü Nizip İlçe merkezinde ayrı görüşe sahip iki grup arasında meydana gelen kavga olayından sonra evine gitmekte olan maktül Abdurrahman Alagöz'ü, bu olaylar nedeni ile sanık Mustafa Nizipli ve arkadaşları Ömer Faruk Bozoğlu, Hüseyin Polat, Cemal Dağdeviren, Celal Dağdeviren ruhsatsız tabancolarla ateş ederek öldürdükleri ve diğer sanıklar İhsan Parlaker, Hüseyin Alagöz, Şeyh Zengin, Faruk Büyükçelebi, H.Hasan Akpek'in de eyleme katılıp kavgaya dahil oldukları ileri sürülerek sanıklar Mustafa Nizipli, Ömer Faruk Bozoğlu, Hüseyin Polat ve Cemal Dağdeviren'in TCK.nun 64.,448., 6136 Sayılı Kanunun 13. ve sanıklar İhsan Parlaker, Hüseyin Alagöz, Şeyh Zengin, Faruk Büyükçelebi ve H.Hasan Akpek'in TCK.nun 463/3.maddesi gereğince cezalandırılmaları ve sanık Celal Dağdeviren'in firarda bulunması sebebiyle hakkındaki dava dosyasının tefrikine dair Nizip Sorgu Hakimliği'nin 8.12.1978 günlü, Esas 1978/22-56 sayılı son soruşturmanın açılması kararı ile haklarında kamu davası açılmıştır.

2-Nizip Sorgu Hakimliğince; firarda bulunan ve hakkındaki dava dosyasının tefrikine karar verilen sanık Celal Dağdevirene ilişkin bölümünü 28.2.1979 gününde, Esas 1978/81, Karar 1979/7 sayı ile, görevsizlik kararı vererek Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığına gönderilmiş ve Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca 12.1.1981 günlü, Esas 1980/189, sayılı iddianame ile aynı suçtan dolayı TCK.nun 448.,463., 6136 Sayılı Kanunun 13.maddelerine göre cezalandırılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

3-Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı:4.8.1981 günlü, Esas 1981/1079 sayılı iddianame ile sanık Sait Aslan'ın da maktül Abdurrahman Alagöz'ün öldürülme olayına katıldığı ileri sürülerek TCK.nun 448.,65/1., maddesine göre cezalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

.../...

Gaziantep 1.Ağır Ceza Mahkemesi:23.2.1979 gününde,Esas 1978/295,Karar 1979/25 sayı ile;yukarıda 1 numaralı bentte açıklanan ve Nizip Sorgu Hakimliğince açılan dava ile ilgili olarak atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan bulunduğu görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi:25.4.1980 gününde,1980/81-185 sayı ile;sanıklar Hüseyin Alagöz ve Şeh Zengin'in beraatlerine,diger sanıkların mahkumiyetlerine dair verdiği karar Askeri Savcı ve müdahil vekilinin temyizi üzerine Askeri Yargıtay 4.Dairesinin 11.9.1980 günlü,1980/254-246 sayılı ilânı ile (yasalarca savunmaya tanınan hakların kullanılmasına olanak verilmemiş olmasında isabet görülmediğinden hükmün bozulmasına) karar vermiştir.

Dava dosyasını alan Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi;12.12.1980 gününde,1980/1513-1039 sayı ile;atılı suçun sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla bağlantılı olmadığı görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi:24.2.1981 gününde,1981/108-197 ve 9.9.1981 gününde,1981/1207-796 sayı ile;Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca sanık Celal Dağdeviren ve Sait Aslan hakkındaki dava dosyalarında (maktül Abdurrahman Alagözü öldürmek suçunun işleniş tarihi sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce bulunduğundan aynı maktülü öldürmekten sanıklar Mustafa Nizipli ve arkadaşlarının dava dosyasının daha önce görevsizlik kararı verilerek Gaziantep 1.Ağır Ceza Mahkemesine gönderildiğinden ve bu davaların bir arada görülmesinde hukuki yarar bulunduğundan mahkememizin görevsizliğine) şeklinde görevsizlik kararı vermiştir.

Gaziantep 1.Ağır Ceza Mahkemesi:Her iki yargı yeri arasında olumsuz görev uyumsuzluğu olduğu ve bu uyumsuzluğun Uyuşmazlık Mahkemesince çözülmesi gerektiği halde,görevsizlik kararı ile Askeri Yargı yerinden gelen dava dosyalarını 14.9.1981 ve 16.4.1982 gününde birleştirdikten ve bir süre davaya devam ettikten sonra,1.4.1983 gününde,Esas 1981/78,Karar 1983/56 sayı ile;sanıklar Mustafa Nizipli ve Celal Dağdeviren'in mahkumiyetine ve diğer sanıkların beraatlerine karar vermiştir.

Bu kararın sanıklar Mustafa Nizipli ve Celal Dağdeviren tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 1.Ceza Dairesi'nin 13.12.1983 günlü,1983/3669-4046 sayılı ilânı ile (Gaziantep 1.Ağır Ceza Mahkemesi,öncelikle iki mahkeme arasındaki sebli görev uyumsuzluğu giderilmeden yazılı şekilde hüküm kurması yasaya aykırı olduğundan hükmün bozulmasına) karar verilmesi üzerine,dava dosyasını alan Gaziantep 1.Ağır Ceza Mahkemesi

16.5.1984 gününde, 1984/42-91 sayı ile; Yargıtay bozma ilânına uyarak sanıklar Mustafa Nizipli ve Celal Dağdeviren haklarındaki davanın durmasına ve Adana 1. Numaralı Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi ile oluşan olumsuz görev uyumsuzluğunun çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında sadece sanık Mustafa Nizipli yönünden 2247 Sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu oluşmuş ve diğer sanık Celal Dağdeviren hakkında görev uyumsuzluğu oluşmamış olmakla, dava dosyası C. Başsavcılığının 28.5.1984 günlü, 1894 sayılı yazıları ile Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Mustafa Aksoy, Türkân Güven, Yavuz T. Özgen ve Musamer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı, 17.9.1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Genioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçlar, siyasal görüş ayrılığından kaynaklanmış olmakla sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkindir.

Dava konusu suçlar, Nizip ilçesini de kapsamına alan Gaziantep ilinde 26.12.1978 de ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 7.5.1978 tarihinde işlenmiştir.

Sanıklardan Mustafa Nizipli yönünden olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş ve sanıklardan Celal Dağdeviren hakkında yalnızca Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesince görevsizlik kararı verilmiş olmakla bu sanık yönünden olumsuz görev uyumsuzluğu oluşmamıştır.

Gaziantep 1. Ağır Ceza Mahkemesi, mahkemenin durmasına kararında sanıklar Mustafa Nizipli ve Celal Dağdeviren dışında kalan sanıklara ilişkin kararın kesinleşmiş olduğu görüşü ile yalnızca sanık Mustafa Nizipli ve Celal Dağdeviren yönünden dava dosyasının Mahkememiz'e gönderilmesine karar vermiştir.

Tetkik konusu suçların, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş olması ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla organik ve örgütsel bağlantısı olduğunu belirten bir kanıtın dosyada yer alması nedeni ile 1402 Sayılı Yasa'nın 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşulu gerçekleşmemiş bulunduğundan davanın adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Gaziantep 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının sanık

Mustafa Nizipliye ilişkin bölümünün kaldırılmasına ve diğer sanık yönünden ise 2247 sayılı yasanın 14.maddesinde olumsuz görev uyuşmazlığı için belirlenen koşullar gerçekleşmediğinden bu sanığa ilişkin başvurunun Aynı Yasa'nın 27.nci maddesi uyarınca reddine karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın ,niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,bu nedenle Gaziantep 1.Ağır Ceza Mahkemesi'nin 23-2-1979 günlü,Esas-1978/295,Karar-1979/25 sayılı görevsizlik kararının sadece Mustafa Nizipli'ye ilişkin kısmının kaldırılmasına,ancak sanıklardan Celal Dağdeviren hakkında Askeri Yargı yerince görevsizlik kararı verilmiş ise de, Adli Yargı yerince görevsizlik kararı verilmemiş olduğu ve bu duruma göre,bu sanığa ilişkin olarak 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde olumsuz görev uyuşmazlığı için öngörülen koşullar gerçekleşmediğinden,özü edilen sanıkla ilgili başvurunun aynı yasa'nın 27.maddesi uyarınca reddine,17-9-1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

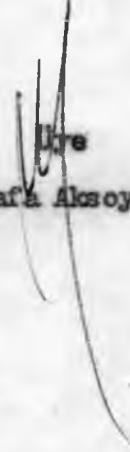
Üye

Y.İsmet Ayer

Üye

Mustafa Aksoy

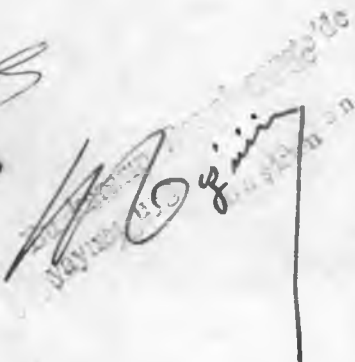

Üye

Türkerin Güven

D/E.

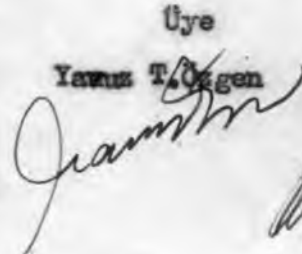
Üye

Necati Karakış

Üye

Yavuz T.Özgen

Üye

Muammer Aksoy

